

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-71/2022

2022 m. rugsėjo 14 d. Nr. KT108-A-S99/2022

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Giedrės Lastauskienės, Vytauto Mizaro, Algio Norkūno, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvarstė pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-71/2022.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėja prašo ištirti, ar Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, 52 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui neprieštarauja Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 41 straipsnio 2 dalis (2017 m. gruodžio 12 d. redakcija) tiek, kiek pagal ją skundai Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDFV) dėl sprendimų pensijų skyrimo ir (ar) mokėjimo klausimais nagrinėjami, jeigu jie pateikti per 6 mėnesius nuo tos dienos, kurią suinteresuotas asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie skundžiamo sprendimo priėmimą.

2. VSDFV Vilniaus skyrius 2015 m. spalio 12 d. sprendimu atsisakė tenkinti pareiškėjos prašymą perskaičiuoti 1998 m. gegužės 3 d. paskirtą senatvės pensiją, įtraukiant į stažą pensijai gauti darbo Rusijos Federacijoje laikotarpį. VSDFV 2019 m. lapkričio 12 d. sprendimu pareiškėjos 2019 m. rugsėjo 13 d. prašymas, kuriame prašyta perskaičiuoti paskirtą senatvės pensiją, įtraukiant į stažą pensijai gauti darbo Rusijos Federacijoje laikotarpį, ir nurodyti nesutikimo su VSDFV Vilniaus skyriaus 2015 m. spalio 12 d. sprendimu argumentai, buvo paliktas nenagrinėtas, nes pareiškėja

praleido Įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje (2017 m. gruodžio 12 d. redakcija) nustatytą 6 mėnesių terminą ginčyti VSDFV Vilniaus skyriaus 2015 m. spalio 12 d. sprendimą.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2020 m. gegužės 6 d. sprendimu pareiškėjos skundą dėl VSDFV 2019 m. lapkričio 12 d. sprendimo panaikinimo atmetė. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2021 m. rugsėjo 29 d. nutartimi pareiškėjos apeliacinį skundą atmetė ir Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gegužės 6 d. sprendimą paliko nepakeistą, konstatavęs, jog pareiškėjos apeliacinio skundo argumentai, kad jos 2019 m. rugsėjo 13 d. prašymas yra naujas prašymas perskaičiuoti paskirtą senatvės pensiją ir turi būti iš naujo nagrinėjamas, yra nepagrįsti ir neteisingi, dėl to atmestini.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2022 m. sausio 12 d. nutartimi tenkino pareiškėjos prašymą atnaujinti procesą, o 2022 m. balandžio 27 d. galutine ir neskundžiama nutartimi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutartį paliko nepakeistą.

3. Pareiškėjos prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2022 m. rugpjūčio 3 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija), kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

5. Kaip minėta, pareiškėja prašo ištirti Įstatymo 41 straipsnio 2 dalies (2017 m. gruodžio 12 d. redakcija) tiek, kiek pareiškėjos nurodyta, atitiktį Konstitucijai.

5.1. Įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje (2017 m. gruodžio 12 d. redakcija) *inter alia* nustatyta, kad skundai VSDFV dėl sprendimų pensijų skyrimo ir (ar) mokėjimo klausimais nagrinėjami, jeigu jie pateikti per 6 mėnesius nuo tos dienos, kurią suinteresuotas asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie skundžiamo sprendimo priėmimą, o skundai dėl nepriimto sprendimo – per 20 darbo dienų nuo tos dienos, kurią baigėsi sprendimui priimti nustatytas terminas; skundui paduoti nustatytas terminas, praleistas dėl svarbių priežasčių, kurias asmuo pagrindžia atitinkamais dokumentais, VSDFV direktoriaus ar jo pavaduotojo sprendimu gali būti atnaujinamas.

5.2. Pasak pareiškėjos, Įstatymo nuostatos, be kita ko, ginčijama 41 straipsnio 2 dalis (2017 m. gruodžio 12 d. redakcija), nereglamentuoja VSDFV priimto sprendimo dėl senatvės pensijos skyrimo ir (ar) mokėjimo peržiūrėjimo tuo pagrindu, kai asmuo pateikia naujų duomenų, kurie iki tol nebuvo iš esmės vertinti jokiam VSDFV sprendime, leidžiančių abejoti ankstesnio sprendimo pagrįstumu, be kita ko, dėl galimai daromo tęstinio konstitucinių asmens teisių pažeidimo. Pareiškėjos teigimu, pagal ginčijamą teisinį reguliavimą skundai dėl senatvės pensijos skyrimo ir (ar) mokėjimo

nagrinėjami tik tada, kai yra pateikti nustatytu terminu (arba tas terminas yra atnaujintas), priešingu atveju skundai nenagrinėjami.

5.3. Pareiškėjos prašymo kontekste pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 40 straipsnio „Socialinio draudimo pensijų skyrimas ir tikslinimas“ 5 dalyje nustatyta, jog jei pateikiami papildomi laikotarpių, buvusių iki pensijos paskyrimo, stažo ir (ar) darbo užmokesčio duomenys, asmens senatvės ar netekto darbingumo pensijos bendroji ir (ar) individualioji dalys nustatomos iš naujo, atsižvelgiant į papildomus stažo ir (ar) darbo užmokesčio duomenis.

Šiame kontekste paminėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2022 m. balandžio 27 d. nutartyje nurodė, kad, vadovaujantis Socialinio draudimo pensijų įstatymo 40 straipsnio 5 dalimi, yra galimybė patikslinti jau paskirtas ir (ar) mokamas pensijas, o terminų prašyti tikslinti paskirtą ir (ar) mokamą pensiją Socialinio draudimo pensijų įstatyme nėra numatyta.

5.4. Taigi, priešingai, nei teigia pareiškėja, ginčijama Įstatymo 41 straipsnio 2 dalimi (2017 m. gruodžio 12 d. redakcija) jai nėra užkertamas kelias, atsiradus naujų teisinių ir (ar) faktinių aplinkybių, sudarančių pagrindą patikslinti paskirtą ir (ar) mokamą pensiją, teikti naują prašymą dėl senatvės pensijos bendrosios ir (ar) individualiosios dalių nustatymo iš naujo, remiantis minėta Socialinio draudimo pensijų įstatymo 40 straipsnio 5 dalimi.

Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pareiškėjos prašyme ištirti Įstatymo 41 straipsnio 2 dalies (2017 m. gruodžio 12 d. redakcija) tiek, kiek jos nurodyta, atitiktį Konstitucijai nėra tyrimo dalyko.

5.5. Konstitucinis Teismas ne kartą yra pažymėjęs, jog tai, kad prašyme nėra tyrimo dalyko, reiškia, kad prašymas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2019 m. spalio 9 d. sprendimas Nr. KT28-A-S17/2019, 2020 m. kovo 25 d. sprendimas Nr. KT55-A-S50/2020, 2020 m. liepos 15 d. sprendimas Nr. KT121-A-S112/2020).

6. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą, Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

7. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjos prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-71/2022.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Giedrė Lastauskienė

Vytautas Mizaras

Algis Norkūnas

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė